

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 8P/100/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5414204750
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Iveta Bebejová
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2014:5414204750.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dolný Kubín samosudkyňou Mgr. Ivetou Bebejovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: T. C. nar. XX.XX.XXXX, t.č. predbežným opatrením umiestnená v Detskom domove R. S., K. R. XX, v pestúnskej starostlivosti manželov Ľ. F. nar. XX.XX.XXXX a F. F. T. X. nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom F. K., Ľ. Š. XXXX/XX, dieťa rodičov: matka - T. C. nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom Mesto W., t.č. na neznámom mieste, a otec - neuvedený, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, Námestie slobody 1, na zrušenie pestúnskej starostlivosti a nariadenie ústavnej starostlivosti, maloletá v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Námestove, detašované pracovisko Tvrdošín, Medvedzie 132, za účasti Okresnej prokuratúry Dolný Kubín, Radlinského 1713/36, takto

rozhodol:

Súd zrušuje pestúnsku starostlivosť manželov F. F. a Ľ. F. nariadenú u mal. T. C. nar. XX.XX.XXXX rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín č.k. P 44/02-30 zo dňa 18.07.2002.

Súd nariaďuje mal. T. C. nar. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Detskom domove K. R. Č.. XX, R. S..

Matka T. C. nar. XX.XX.XXXX je povinná platiť na výživu mal. T. C. sumu vo výške 30 % mesačne zo sumy životného minima na nezaopatrované dieťa podľa § 2 zákona NR SR č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien, aktuálnej pre daný mesiac, za ktorý je podľa tohto rozsudku povinná do budúcnosti platiť výživné a to vždy do každého 25. dňa v mesiaci vopred počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku na účet toho ústavného zariadenia, v ktorom je mal. T. umiestnená.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným súdu 24.10.2014 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, oddelenie sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, žiadal, aby súd zrušil pestúnsku starostlivosť manželov F. nad mal. T. a maloletej nariadil ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Detskom domove K. R. Č.. XX, R. S.. V odôvodnení návrhu ÚPSVaR Dolný Kubín uviedol, že maloletá sa narodila v Č. a svoju biologickú matku nepoznala, vo veku 1,5 roka bola zverená do pestúnskej starostlivosti terajším pestúnom manželom F.Š.. Prvý kontakt s maloletou na úseku sociálnej kurately maloletých bol v roku 2011 a to z dôvodu spáchania priestupku proti majetku - odcudzené oblečenie v obchodnom dome. Následne na to Základná škola Petra Škrabáka v Dolnom Kubíne signalizovala, že maloletá začala zanedbávať povinnú školskú dochádzku. S maloletou sa intenzívne pracovalo na oddelení

sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v rámci plánov sociálnej práce s dieťaťom a rodinou. Nakoľko maloletá nerešpektovala pestúnov, zanedbávala povinnú školskú dochádzku, bola na žiadosť pestúnov umiestnená na dobrovoľný pobyt v Diagnostickom centre v T. a to v období od 14.11.2011 do 02.02.2012. Na žiadosť pestúnov bol jej pobyt predčasne ukončený. Následne bolo mal. T. ÚPSVaR Dolný Kubín uložené výchovné opatrenie zúčastniť sa výchovného a sociálneho programu po dobu osem mesiacov, za účasti akreditovaného subjektu Edukos. Zo základnej školy bolo naďalej signalizované zanedbávanie povinnej školskej dochádzky, nerešpektovanie autorít učiteľov, vulgárne správanie. Z uvedeného dôvodu bola maloletá rozhodnutím OS Dolný Kubín č.k. 7P/49/2012-36 umiestnená 07.09.2012 v Reedukačnom centre K. A. na dobu šesť mesiacov. 07.03.2013 bola prepustená zo zariadenia na základe ukončenia platnosti rozsudku a počas ďalšieho obdobia bol súdom nad maloletou nariadený dohľad za súčinnosti oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí, mesta, základnej školy a neštátneho subjektu Edukos. Maloletá mala naďalej opätovné problémy so zanedbávaním povinnej školskej dochádzky, nerešpektovanie autorít učiteľov, pestúnov, sociálnych pracovníkov. Zo strany navrhovateľa bol na Okresný súd Dolný Kubín podaný návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti podľa § 54 Zákona o rodine. OS vydal uznesenie o predbežnom opatrení č. 8P/57/2013-47, na základe ktorého bola maloletá dočasne od 02.09.2013 zverená do starostlivosti Reedukačného centra K. - A.. Následne rozsudkom OS Dolný Kubín č.k. 8P/57/2013-64 bol maloletej nariadený pobyt v špecializovanom zariadení v Reedukačnom centre K. - A. v trvaní šesť mesiacov. Zo záverečnej správy hodnotenia maloletej počas pobytu v reedukačnom centre vyplýva, že jej správanie vykazovalo poruchy emócií a zvýšený záujem o chlapcov. Pravidlá a režim zariadenia zvládala zo začiatku s ťažkosťami. Postupne nastalo zlepšenie a začala rešpektovať dospelých. V kolektíve sa správala kamarátsky, ale snažila sa vystupovať dominantne. Veľmi zle znášala neúspech a kritiku. Je pre ňu dôležité mať neustále stanovené ciele, ktoré si vyžadujú kontrolu a spätnú väzbu. Maloletá má diagnostikovanú poruchu správania a emócií a má výrazne oslabenú vôľovú reguláciu správania. Potrebné je u nej určiť jasné a pevné hranice a pevne stanovený chod denných činností. Pobyt v reedukačnom centre bol u maloletej ukončený 14.05.2014. Dňom 15.05.2014 mala maloletá pokračovať v plnení povinnej školskej dochádzky na ZŠ Petra Škrabáka v Dolnom Kubíne, avšak od začiatku návratu sa chodeniu do školy vyhýbala a hľadala spôsoby ako sa škole vyhnúť. Na zameškané vyučovacie hodiny sa snažila získať ospravedlnenky u viacerých odborných lekárov a nie vždy boli jej návštevy u lekárov opodstatnené. Zo správy ZŠ vyplýva, že menovaná sa mala zúčastniť v dňoch 26. - 27.08.2014 komisionálnych skúšok. Na skúšky sa dostavila len v jeden deň a nakoľko nebola pripravená, výsledkom komisionálnych skúšok bol záver, že maloletá má opakovať ročník a bola opäť zaradená do šiestej triedy. Na konci letných prázdnin sa maloletá dopustila páchania trestnej činnosti, kde sa ako spolupáchateľ podieľala na vykradnutí pivničných priestorov a krádeže rôzneho náradia. Od septembra 2014 bola v škole len na zahájení školského roku a povinnú školskú dochádzku naďalej zanedbáva. Zo správy ZŠ vyplýva, že maloletá v septembri 2014 vymeškala 109 vyučovacích hodín, z toho je 52 neospravedlnených a v októbri k 15.10.2014 vymeškala 64 vyučovacích hodín, z toho je 29 neospravedlnených. Z uvedeného vyplýva, že maloletá od začiatku školského roku nebola v škole vôbec a jej ospravedlnenky doručujú pestúni do školy len dodatočne. Počas domáceho liečenia ju spolužiaci a učitelia niekoľkokrát videli vonku fajčiť. Je teda zrejmé, že liečebný poriadok nedodržiava. Zo strany oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately bol zabezpečený termín konzultácie maloletej u detského psychiatra MUDr. Naďa, ktorý nastavil mal. T. medikamentóznú liečbu, zatiaľ v slabších dávkach. Pri opakovaných návštevách sociálnych pracovníkov v domácom prostredí sa maloletá správa odmietavo, odvráva a nerešpektuje žiadne nastavené pravidlá a požiadavky. K svojim pestúnom je neúctivá a vulgárna. Spolupráca s pestúni a oddelením sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately nie je na požadovanej úrovni a stanovené pravidlá a postupy výchovy maloletej nie vždy dodržiavajú. Výchovu maloletej nevládajú a umožňujú jej viesť záhaľčivý spôsob života. Keďže rodinu pestúnov poznajú, často ju navštevujú, monitorujú, sú toho názoru, že ani do budúcnosti nie je reálny predpoklad toho, že by pestúni zvládli a zabezpečili maloletej adekvátnu výchovu.

Dňa 04.11.2014 vstúpila do konania Okresná prokuratúra Dolný Kubín (č.l. 36).

Uznesením z 05.11.2014 č.k. 8P/100/2014-37 súd ustanovil maloletej kolízneho opatrovníka na zastupovanie v konaní a to Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, detašované pracovisko Tvrdošín.

Vzhľadom na neznáme bydlisko matky dieťaťa - T. C., ktorú skutočnosť mal súd preukázanú z pripojeného spisu sp.zn. 8P/57/2013, súd uznesením zo 07.11.2014 č.k. 8P/100/2014-39 rozhodol, že písomnosti určené v tomto konaní matke, sa jej budú doručovať uložením v súdnom spise. S ohľadom na túto skutočnosť, súd potom vo veci na pojednávaní 28.11.2014 konal a rozhodol aj v neprítomnosti matky, keď doručenie predvolania na pojednávanie mal u nej vykázané dňom 18.11.2014 (čl. 46).

Navrhovateľ na pojednávaní uviedol, že od podania návrhu došlo k novej situácii v tom, že im bolo oznámené, že mal. T. ušla spolu s ďalšími dvoma maloletými a bola zadržaná v K., odkiaľ bola umiestnená na základe predbežného opatrenia, ktoré bolo nariadené tunajším súdom, už do ústavného zariadenia v K. R., preto zotrávajú v celom rozsahu na podanom návrhu. Oni majú vedomosť, že maloletá vysadila lieky, ktoré pravidelne brala v čase keď bola v reedukačnom centre A., a následkom vysadenia liekov potom trpela nespavosťou a na druhý deň bol problém, aby sa vôbec zobudila a preto nechodila do školy.

Pestúnka vo výpovedi uviedla, že za súčasného stavu súhlasí, aby mal. T. bola v domove, ale chcela by, aby si tam dokončila školu a potom, aby sa mohla k nim vrátiť. S T. problémy nemali, problémy boli s tým, že vôbec nechcela chodiť do školy. Ona sa snažila, aby do školy šla, chodila s ňou aj do školy, ale čo z toho, keď ona zo školy odišla, o čom ani nevedela. Keď nebola v škole, tak bola s kamarátkami, boli to dve kamarátky, ktoré boli tiež školopovinné. Je pravdou, že T. fajčila, z nej to cítila. Peniaze na cigarety mala od kamarátov. 15.11.2014 zistila, že T. si zbalila doma veci a keď neprišla do 16.00 hod. v ten deň, tak to oznámila polícii. Už tušila, že sa chystá ujsť z domu, pretože sa stretávala s kamarátkou W. X. a potvrdilo sa jej to keď zistila, že doma nemá veci. Už sa raz stalo, že takto z domu ušla, bez toho, že by vedeli kde je. Bolo to minulý rok a doma nebola vtedy dva dni a nahlásila to tiež na polícii. Je pravdou, že T. nešla na koncoročné skúšky v škole. Chceli, aby na skúšky šla, ona aj bola kvôli tomu prvý deň kedy mala byť preskúšaná, v škole, mal. T. ale nemala záujem, aby si zlepšila známky. Hovorila, že aj tak prepadne. T. je veľmi náladová, keď jej niečo povedia tak niekedy poslúchne, inokedy nie. Keď aj chceli, aby sa do školy učila, tak si aj tak robila po svojom. Maloletá je stále evidovaná u detského psychiatra MUDr. Naďa, ktorý jej predpísal lieky. Pri poslednej kontrole jej znížil dávku, ale T. odmietla tieto lieky užívať. Snažili sa jej dávať lieky a dohliadať, aby ich brala pravidelne, ale ona to odmietala a keď jej lieky dala napr. do čaju, tak to vždy zistila, čaj vyliala. Aj keď brala lieky, tak po nich bola ospalá.

Pestún vo výpovedi uviedol, že rovnako ako manželka by chcel, aby po tom, keď T. ukončí školskú dochádzku, aby sa k nim vrátila. Myslí si, že mal. T. sa takto správa kvôli tomu, že je pod vplyvom zlých kamarátov, ona sa kamarátila s X., s ktorou aj posledne utiekla, lebo táto ju nahovárala, aby s ňou išla. Keď on potom to zisťoval, tak mu povedali, že ona ani nechcela ísť s ňou do Košíc, že T. naviedla X.. Myslí si, že mal. T. keby chcela, tak by koncoročné skúšky hravo zvládla, aj pokiaľ bola v A., tak sa dobre učila. Ju však učenie nezaujímalo. Momentálne nie sú schopní zvládnuť starostlivosť a výchovu T., nepočúva ich.

Kolízny opatrovník odporučil nariadenie ústavnej starostlivosti z dôvodu, že množstvo výchovných opatrení, ktoré boli ohľadne maloletej nariadené, nevedlo k náprave a správanie mal. T. je čoraz problémovjšie.

Prítomný okresný prokurátor uviedol, že trestné stíhanie, ktoré sa viedlo aj voči mal. T., bolo zastavené, avšak nie z dôvodu, že by nebolo preukázané, že mladistvá skutok spáchala, ale z dôvodu, že nedosiahla takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohla rozpoznať jeho protiprávnosť, alebo ovládať svoje konanie. Z výpovedí v uvedenom trestnom konaní je zrejmé, že sa stýkala s ďalšou osobou, ktorá priznáva požívanie a predaj drog. Z uvedeného je zrejmé, že správanie maloletej sa neustále zhoršuje a smeruje k páchaniu trestnej činnosti. V celom rozsahu sa pripojil k podanému návrhu.

Okrem prednesov navrhovateľa, kolízneho opatrovníka, okresného prokurátora a výsluchu pestúnov, súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s rozsudkami tunajšieho súdu č.k. P/44/02-30 zo dňa 18.07.2002, č.k. 7P/49/2012-36 z 05.09.2012, č.k. 2P/28/2013-23 zo dňa 18.04.2013, č.k. 8P/57/2013-65 zo dňa 17.10.2013 a č.k. 8PPOm/2/2014-32 zo dňa 21.11.2014, so správou Reedukačného centra v K. zo dňa 02.09.2013, s uznesením OO PZ Dolný Kubín ČVS: ORP-836/OO-DK-2014 zo dňa 26.08.2014 a jeho správou zo dňa 24.11.2014, so správou o maloletej zo dňa 08.09.2014 a 15.10.2014 podanou základnou školou, ktorú maloletá navštevuje a s ďalšími dokladmi založenými v spise.

Vykonaným dokazovaním súd zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. P/44/02-27 zo dňa 18.07.2002 bola mal. T. C. nar. XX.XX.XXXX zverená do spoločnej pestúnskej starostlivosti manželom F. F. a L. F., pričom matke dieťaťa T. C. výživné nebolo určené. Jedná sa o dieťa, ktorého otec nie je známy a dôvodom jeho zverenia do pestúnskej starostlivosti bol nezáujem matky o dieťa, ktorá po narodení dieťaťa dala súhlas na osvojenie dieťaťa bez vzťahu k určitým osvojiteľom.

Rozsudkom č.k. 8P/61/2006 -26 zo dňa 23.05.2006 súd zmenil rozsudok č.k. P/44/02-30 v časti o neurčení výživného tak, že matku zaviazal platiť výživné na mal. T. vo výške zákonom určeného minimálneho výživného.

Matka si svoju vyživovaciu povinnosť neplní a o dieťa neprejavuje žiadny záujem.

Rozsudkom č.k. 7P/49/2012-36 zo dňa 05.09.2012 súd nariadil mal. T. pobyt v špecializovanom zariadení a to v Reedukačnom centre A., najdlhšie na šesť mesiacov. Dôvodom tohto výchovného opatrenia bolo nevhodné správanie sa dieťaťa, jeho nepravidelná školská dochádzka, maloletá ignorovala pestúnov a tiež akúkoľvek inú autoritu. Zo záverečnej správy Reedukačného centra v K. vyplýva, že pobyt maloletej v tomto zariadení trval od 07.09.2012 do 07.03.2013. V správe sa konštatuje, že došlo k zlepšeniu v správaní sa maloletej a jeho dôvodom môže byť aj účelové správanie kvôli blížiacemu sa termínu ukončenia výchovného opatrenia, preto odporúča nariadiť nad maloletou dohľad, pretože je tu hrozba, že sa u nej opäť prejaví negatívne správanie.

Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 2P/28/2013-23 zo dňa 18.04.2013 súd určil nad výchovou mal. T. dohľad po dobu do 31.12.2013 z dôvodu negatívneho správania sa maloletého dieťaťa - záškoláctva, porušovania školského poriadku, drobných krádeží, fajčenia.

Uznesením č.k. 8P/57/2013-47 zo dňa 22.08.2013 súd vyhovel návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v zmysle § 76 ods. 1 písm. b/ O. s. p. a mal. T. C. dočasne zveril do starostlivosti Reedukačného centra A. M. K.. Následne rozsudkom č.k. 8P/57/2013-65 zo dňa 17.10.2013 nariadil maloletej opäť pobyt v špecializovanom zariadení a to v Reedukačnom centre A., K., v trvaní šesť mesiacov. Maloletá bola prepustená z uvedeného výchovného zariadenia dňa 14.05.2014 do starostlivosti jej pestúnov. V záverečnej komplexnej správe Reedukačného centra v K. vypracovanej 14.05.2014 sa konštatuje, že reedukačný proces je považovaný za čiastočne úspešný. Maloletá sa naučila dôslednejšie plniť školské povinnosti, zlepšila sa v sebakontrolu, čiastočne sa naučila zvládať záťažové situácie v kolektíve a v školskej práci, a zlepšila sa u nej pozornosť a sústredenie.

Uznesením OO PZ Dolný Kubín ČVS: ORP-836/OO-DK-2014 zo dňa 26.08.2014, bolo vznesené obvinenie aj voči mladistvej T. C. za prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ TZ v súbehu s prečinom porušovanie domovej slobody podľa § 194 ods. 1 TZ, spáchaný formou spolupáchateľstva, ktorého sa mala dopustiť dňa 25.08.2014 v Dolnom Kubíne na ul. L. Štúra XXXX/XX v úmysle zabezpečiť si miesto na prenocovanie, obvinení pristúpili k dreveným dverám pivnice patriacej k bytu č. XX, kde jeden z obvinených menovaný v rozhodnutí, kovovou tyčou vypáčil kovovú petlicu dverí uzamknutých visiaticim zámkom, následne obaja obvinení vnikli do interiéru pivnice kde sa rozhodli, že za účelom získania peňažných prostriedkov predajom vecí v pivnici sa nachádzajúcich, z tejto odcudzili viacero vecí konkretizovaných v uznesení, v celkovej hodnote 608,- EUR, ktoré vložili do textilného vreca a z miesta odišli, čím spôsobili škodu krádežou vo výške 608,- EUR a škodu poškodením vo výške 5,- EUR.

Vyšetovateľ OR PZ Dolný Kubín v správe podanej 24.11.2014 uviedol, že uvedené trestné konanie bolo vo vzťahu ku mladistvej T. C. ukončené 25.10.2014 návrhom na zastavenie trestného stíhania s poukazom na § 215 ods. 1 písm. f/ Trestného poriadku, t.j. z dôvodu, že mladistvá nedosiahla takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohla rozpoznať protiprávnosť konania alebo ovládať svoje konanie.

V správe ZŠ, ktorú maloletá navštevuje, zo dňa 15.10.2014 bolo zistené, že maloletá nechodí do školy vôbec. Za obdobie od 02.09.2014 do 15.10.2014 má vymeškaných 173 hodín, z ktorých má v septembri 52 neospravedlnených a 57 ospravedlnených a v októbri 35 hodín ospravedlnených a 29 neospravedlnených. Žiačka od začiatku školského roka 2014/2015 nebola v škole ani jeden deň a jej ospravedlnenky doručujú pestúni do školy len dodatočne. Počas domáceho liečenia ju žiaci aj učitelia niekoľkokrát videli fajčiť vonku, z čoho je evidentné, že nedodržiava liečebný poriadok a nie je vhodným príkladom ostatným spolužiakom. Maloletej bola za II. polrok školského roka 2013/2014 odložená klasifikácia na august 2014, avšak v určené termíny sa buď nedostavila alebo nebola pripravená a odmietala sa dať vyskúšať a z toho dôvodu bol jej prospech uzatvorený tak, že žiačka má opakovať šiesty ročník.

Zo sociálnej správy o dieťati vypracovanej ÚPSVaR Dolný Kubín 14.10.2014 vyplýva okrem iného i to, že spolupráca orgánu sociálnoprávnej ochrany detí s pestúnmi nie je na požadovanej úrovni, výchovu maloletej nezvládajú a umožňujú jej viesť záhaľčivý spôsob života, maloletá sa k pestúnom správa neúctivo a vulgárne. V súčasnosti je evidovaná u pedopsychiatra MUDr. Naďa a užíva medikamentóznú liečbu.

Na návrh ÚPSVaR Dolný Kubín súd vyhovel návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a uznesením č.k. 8PPOm/2/2014-32 zo dňa 21.11.2014 dočasne zveril mal. T. C. do starostlivosti Detského domova K. R. Č.. XX, R. S.. Dospel k záveru, že požadované nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75a O. s. p. je dôvodné, nakoľko maloletá má sklony k záhaľčivému správaniu, opakovane uteká z domácnosti pestúnov, ktorých nerešpektuje a z uvedených dôvodov je život a zdravie maloletej ohrozené, preto je nevyhnutné okamžité umiestnenie maloletej do výchovného zariadenia. Maloletá bola prijatá do uvedeného ústavného zariadenia dňa 21.11.2014.

Podľa § 52 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v platnom a účinnom znení (ďalej len „ZoR“), ods.:

1/ Pestúnska starostlivosť zaniká

a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,

b) smrťou maloletého dieťaťa,

c) smrťou pestúna,

d) umiestnením maloletého dieťaťa do ochranej výchovy alebo nástupom do výkonu trestu odňatia slobody,

e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení pestúnskej starostlivosti,

f) rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej pestúnskej starostlivosti.

2/ Súd zruší pestúnsku starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak pestún zanedbáva starostlivosť o maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to požiada pestún.

Podľa § 54 ZoR, ods.:

1/ Náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

2/ Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

3/ Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

4/ Súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

5/ Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

6/ Z dôležitých dôvodov môže súd predĺžiť ústavnú starostlivosť až na jeden rok po dosiahnutí plnoletosti.

Podľa § 62 ZoR, ods.:

1/ Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

2/ Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

3/ Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. 13)

4/ Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

5/ Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

6/ Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

Podľa § 75 ZoR, ods.:

1/ Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

2/ Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa § 81 ZoR, ods.:

1/ Ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

2/ Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Podľa § 2 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm

a) 198,09 eura mesačne, ak ide o jednu plnoletú 1) fyzickú osobu,

b) 138,19 eura mesačne, ak ide o ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú fyzickú osobu,

c) 90,42 eura mesačne, ak ide

1. o zaopatrené nepĺnoleté dieťa,

2. o nezaopatrené dieťa. 2)

Výchovné problémy u mal. T. sú dlhodobého charakteru. V snahe odstrániť negatívne prejavy v správaní maloletej a v snahe vyhnúť sa krajnému riešeniu, ktorým je nariadenie ústavnej starostlivosti, súd v jej prípade opakovane rozhodol o nariadení výchovného opatrenia vo forme dočasného umiestnenia maloletej v špecializovanom výchovnom zariadení, aj vo forme dohľadu. Tieto výchovné opatrenia však mali na maloletú krátkodobý vplyv, po jej prepustení nevedli k trvalej náprave v správaní sa maloletej. Opakovane sa u nej začali prejavovať vážne problémy a to zanedbávanie povinnej školskej dochádzky s vysokým počtom neospravedlnených absencií, absolútny nezáujem o vzdelanie a zlepšenie školského prospechu, ignorovanie akýchkoľvek autorít - pestúnov, vyučujúcich, sociálnych pracovníkov. Navyše maloletá sa začala túlať, spájať s nevhodnými osobami, ktoré majú sklony k trestnej činnosti. Za tohto stavu si pestúnska starostlivosť neplní svoj účel. Pestúni nie sú schopní zvládnuť starostlivosť a výchovu maloletej, ktorá ich ignoruje a správa sa k nim neúctivo a preto súd s poukazom na § 52 ods. 2 ZoR zrušil nariadenú pestúnsku starostlivosť a v zmysle § 54 ods. 2 ZoR, za súhlasu kolízneho opatrovníka aj okresného prokurátora, nariadil nad maloletou ústavnú starostlivosť, čo je v záujme maloletého dieťaťa, nakoľko výchova T. je vážne narušená a predchádzajúce výchovné opatrenia nevedli k náprave.

Zároveň s poukazom na § 81 ods. 2 ZoR upravil vyživovaciu povinnosť matky k maloletej. Vzhľadom na nepriaznivé pomery matky, ktorá je bezdomovec a už z predchádzajúceho rozhodovania súdu je známe, že sa zdržiava v rôznych charitatívnych zariadeniach z dôvodu svojej sociálnej odkázanosti, súd určil výživné vo výške minimálneho výživného určeného zákonom v zmysle § 62 ods. 3 ZoR, ktoré je v súčasnosti vo výške 27,13 EUR mesačne. Matka je povinná určené výživné hradiť ústavnému zariadeniu, v ktorom je maloletá umiestnená.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Dolný Kubín (§ 204 ods. 1 O. s. p.).

V prípade podania odvolania, toto treba podať v potrebnom počte rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami. V tomto prípade v troch vyhotoveniach. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 42 ods. 3 O. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, jeho datovania a podpísania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O. s. p.).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zákon č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrhom na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O. s. p.).